

Мусулмонни сўкиш фосиқликдир

05:00 / 03.03.2017 5389

Муҳаммад ибн Саъд ибн Моликдан, у отасидан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Мусулмонни сўкиш фосиқликдир», - дедилар».

Шарҳ: Ким бўлишидан қатъи назар, мўмин-мусулмон одамни сўкиб бўлмайди. Бу номаъқул иш шариат ҳукми бўйича фосиқлик ҳисобланади.

Фосиқлик – диннинг чегарасидан чиқишдир. Аслида араб тилида ерга кўмилган данак ёрилиб, ўсиб чиқса «фасақа» дейилади.

Худди шу каби шариат мўмин-мусулмонларни кўпгина аҳкомлар билан ўраб қўйган. Кимки шариатнинг мана шу чегарасидан чиқса, фосиқ бўлади.

Мусулмон кишини сўкиш анашу фисқ ишлардан биридир.

Анас ибн Молик розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам беҳаё гап гапирувчи ҳам, лаънатловчи ҳам эмас, ва сўконғич ҳам эмасдилар. Аччиқлари чиққанда «унга нима бўлди, пешонаси ерга ишқалсин», дер эдилар».

Шарҳ: Демак, ҳар бир мўмин-мусулмон одам бу ҳадиси шарифдан ибрат олиб, бешарм, беҳаё гапларни гапирмаслиги, лаънат айтувчи бўлмаслиги, бировни сўкмаслиги, жуда жаҳли чиқса юқоридаги каби енгил сўз айтишга одатланиши керак экан.

Муҳаммад алайҳиссаломнинг умматидан бўлиш шарафига муяссар бўлган шахс беҳаё гапларни гапришни ўзига эп кўрмайди. У доимо ҳаёли бўлади ва ҳаёли гапларни гапириб ўз маданияти ила бошқаларга ўртак бўлади.

Муҳаммад алайҳиссаломнинг умматидан бўлиш шарафига муяссар бўлган шахс бировни лаънатлашни ўзига эп кўрмайди. У доимо одобли бўлади ва одобли гапларни гапириб ўз маданияти ила бошқаларга ўртак бўлади.

Муҳаммад алайҳиссаломнинг умматидан бўлиш шарафига муяссар бўлган бировни сўкишни ўзига эп кўрмайди. У доимо гўзал муомалада бўлади ва ўз маданияти ила бошқаларга ўрнак бўлади.

Абдуллоҳ розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

**«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:
«Мусулмон кишини сўкиш фосиқликдир. У билан урушиш
кофирликдир», - дедилар».**

Шарҳ: Сўкиш ёмон нарсалигини билиб олдик, ундан ўтиб, уришиб кетиш бундан ҳам ёмон экан. Сўкиш фисқ бўлса, уришиш куфр экан, Аллоҳ Ўзи сақласин. Бундан жуда эҳтиёт бўлиш лозим.

Фисқ диндан чиқишнинг бошланиши бўлиб, тавба қилмасдан, ўша гуноҳни давом эттирганлар диндан чиқади. Шунинг учун ҳам ҳадиси шарифда сўкиш фисқ, уруш эса куфр дейилапти. Чунки фисқ куфрга олиб борганидек, сўкиш ҳам урушга олиб боради.

Абу Зарр розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

**«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг:
«Биров бировга туҳмат тошини отмасин, туҳмат қилмасин, уни кофир
демасин. Агар соҳиби ўшандоқ бўлмаса, албатта, гапи ўзига қайтиб
келади», деганларини, эшитдим».**

Шарҳ: Бир киши бошқа бирини кофир деса, бироқ ҳақида бу сўзни айтилган киши мўмин-мусулмон бўлса, кофир бўлмаса, куфр уни кофир деган одамнинг ўзига қайтар экан.

Шунинг учун бировни кофир дейишдан ниҳоятда сақланиш керак. Бир киши мўмин-мусулмонман, деб, калимаи шаҳодатни айтиб, мусулмонларга тақозо бўлган ишларни қилиб турган бўлса, у кишини зоҳирдан мусулмон деб турилаверади.

Уни кофир дейилса, лекин у киши аслида кофир бўлмаса, уни кофир деган одамнинг ўзи кофир бўлиб қолиш хавфи бор.

Шунинг учун зинҳор бировни кофир дейишга шошилмаслик керак, умуман бу сўзни айтмаслик керак. Шунда эминлик бўлади.

Агар мабодо бир киши куфр ишларни қилиб, куфр гапларни гапириб юрса, унинг кофир ёки кофир эмаслигини аниқлаб бериш учун маҳкамага тортилганда ҳам унинг юздан тўқсон тўққиз нарсаси куфрга тортиб турса, бироқ битта нарсаси иймонга тортса, уни мўмин деб ҳукм қилинади. Улуф уламоларнинг айтган гапи шу.

Қилган ишларининг деярли ҳаммаси – 99 таси куфр. Биргина ишида иймон кўриняпти. Ана шунда «демак, унда иймон бор экан, иншааллоҳ» деб яхши умид қилиш керак экан. Ўша битта ҳам қолмаса, унда бошқа гап.

Шунинг учун куфр нисбатини бериш ниҳоятда оғир иш, ундан доим эҳтиёт бўлиш керак.

Абу Зарр розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«У Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг:

«Ким била туриб, ўз отасидан, бошқани отам, деб даъво қилса, кофир бўлади.

Ким ўзи улардан бўлмаган қавмданман деб даъво қилса, дўзахдаги жойига тайёрланаверсин.

Ким бир одамни куфрда айбласа ёки Аллоҳнинг душмани, деса ва ундай бўлмаса, албатта, ўзига қайтади», - деганларини эшитган».

Шарҳ: Бу ҳадиси шарифда кишиларни учта катта ёлғон ва бўҳтондан қайтарилмоқда. Буларнинг ҳар бири кўпчиликка зарар келтириши ва жамиятда ҳаром-хариш ишларнинг кўпайиши олиб келадиган нарсалардир.

Биринчиси; Била туриб ўз отаси бўлмаган одамни отам деб даъво қилиш.

«Ким била туриб, ўз отасидан, бошқани отам, деб даъво қилса, кофир бўлади».

Бу ҳолат, одатда, асли паст бўлган одамнинг бой-бадавлат, амалдор, шуҳрат соҳиби бўлган кишининг боласиман деб даъво қилиши ила юзага чиқади. Бу билан пасткаш ўзини юқори кўтаришга ҳаракат қилади.

Шу билан бирга бошқа бировни шарманда қилади. Обрўли шахснинг зинодан топган боласи бор экан деган гап тарқалишига сабаб бўлади. Тўхматга қолган бечоранинг шани булғанади. Обрўси тўкилади. Оила аъзолари ва яқинлари билан алоқаси бузилади ва ҳаказолар.

Бунинг устига бу ишда кўпчиликнинг ҳаққи поймол бўлади, номаҳрамларни ўзига маҳрам қилиб олиш юзага келади. Шу ёлғон гап ва иш туфайли шариатнинг уларга тегишли аҳкомлари алғов-далғов бўлиб кетади.

Шунинг учун билиб туриб бегона одамни отам, деб даъво қилган одам кофир бўлади.

Иккинчиси; Ўзига бегона бўлган қавмнинг аъзолигини даъво қилиш.

«Ким ўзи улардан бўлмаган қавмданман деб даъво қилса, дўзахдаги жойига тайёрланаверсин».

Бу ҳам аввалги номаъқул ишнинг бошқача кўриниши. Унда якка шахсга мансублигини ёлғондан даъво қилса, бунла бир жамоага мансублигини ёлғондан даъво қилади.

Бу ҳолатда ҳам худди аввалгисига ўхшаш гуноҳлар содир бўлади. Фақат бунда ёмонликнинг ҳажми катта бўлади. Бутун бошли бир қавмга қарши жиноят қилинган бўлади.

Албатта, бу иш ўзига яраша жазо олиш билан тугаши керак. Жазо эса дўзахда тайёрлаб қўйилган жойдир.

Учинчиси; Мўмин-мусулмон одамни кофирликда ёки Аллоҳга душманликда айблаш.

«Ким бир одамни куфрда айбласа ёки Аллоҳнинг душмани, деса ва ундай бўлмаса, албатта, ўзига қайтади».

Албатта, иймонли, мусулмон кишини кофирликда ёки Аллоҳ таолога душманликда айбладан кўра катта жиноят бўлмайди. Бу даъвони қилган шахс ўз даъвоси рост эканини исботлаб бериши лозим. Агар у ўз даъвосини исботлай олмаса, гапи ўзига қайтади. Унинг ўзи кофир ёки Аллоҳнинг душмани бўлади.

Демак, мусулмон киши оғзидан чиқаётган ҳар бир сўзга эҳтиёт бўлиши, эътиборидан қочирмаслиги керак экан.

Адий ибн Собитдан ривоят қилинади:

«Сулаймон ибн Сураддан-Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг саҳобаларининг биридан эшитдим:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг олдиларида икки киши сўкишиб қолишди. Улардан бири ғазабланди. Аччиғи шиддатлашиб, юзи ўзгариб, шишиб кетди.

Шунда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Мен бир калимани биламан. У шу калимани айтса, топиб тургани кетади», - дедилар.

Бир одам унинг олдига бориб, Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг гапларини етказди. Шайтони ражимнинг шарридан Аллоҳдан паноҳ сўра», деди.

«Менга бирор нарса бўлган демоқчимисан!? Мен жинниманми!? Жўна!» деди».

Шарҳ: Бу ҳадиси шарифда кишилар орасида сўкиш содир бўлганда қилиниши тавсия этилган ишлардан бири ҳақида сўз кетмоқда. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бу ҳолатни муолажа қилиш бўйича берган маслаҳатлари тақдим этилмоқда.

Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам мавжуд бўлган чоғларидаги йиғинлардан бирида икки киши сўкишиб қолибди. Улардан бирининг асаблари бўроқ ва ўзини тута олмайдиган шахс экан. Мазкур шахс сўкиш оқибатида ўзини тута олмай фиғони фалакка чиқибди. Унинг ташқи кўриниши бутунлай ўзгариб кетибди.

Бу ҳолатни кўриб турган Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам у одам ўзини босиб олиши учун «Аъзу биллаҳи минашшайтонир рожийм»ни айтиши кераклиги таъкидладилар. Ўша ердаги саҳобалардан бири бориб ҳалиги жаҳлдор одамга бу хабарни етказди.

Аmmo мазкур шахс баъзи шарҳларда айтилганидек, кофир ёки мунофиқ ёхуд тамоман ўзини билмаган одам экан. У ўзи учун фойдали бўлган набавий насиҳатни қабул қилмай, хабарчига бақриб чақриб, уни қувиб солди. Ўзига яхши бўлмади. Мана асрлар ўтса ҳам, ҳозиргача уни яхшилиқ ила эсланмай келинмоқда.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Улуғ кишилар ҳузурида сўкишиш мутлақо яхши эмаслиги. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ўзлари бор жойда сўкишган одамлар сабабидан ташвишга тушдилар.
2. Раҳбар ва олим кишилар ҳузурларида беодоблик содир бўлса, уларни тартибга чақириб қўйиши кераклиги.
3. Катта одамларни ўзларига мос бўлмаган ҳолатларга яқинлаштирмаслик яхшилиги. Жанжаллашиб турганлар олдига саҳобалардан бири бориб Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг гапларини етказиши шунга далолат қилади.
4. Қаттиқ ғазабланган одам ўз-ўзини боса олмаса, дарҳол «Аъзубиллаҳи минаш шайтони рожийм» деб шайтоннинг шарридан Аллоҳ Субҳанаҳу ва Таолонинг паноҳини сўраса, бу нарса мўмин-мусулмон одамга ёрдам берар экан.
5. Ҳар қанча узри бўлса ҳам, улуғ ва олим кишилар ҳузурларида беодоблик қилиш ёмонлиги.

Абдуллоҳ розияллоҳу анҳу айтади:

«Икки мусулмон орасида, Аллоҳ азза ва жалладан парда бўлади. Улардан бири ўз соҳибига ёмон гап айтса, Аллоҳнинг пардаси йиртилади. Иккисидан бири бошқасига «Сен кофирсан», деса, иккисидан бири кофир бўлади».

Шарҳ: мўмин-мусулмонликнинг ўзи катта бахт. Уларнинг орасидаги мўминлик ҳурмати ҳам катта неъмат ва нозик масъулиятдир. Ким бўлишидан қатъий назар мўмин бўлишликнинг ўзи ўз эгаси билан бошқа мўминлар орасида ажойиб бир алоқани вужудга келтиради.

Ана ўша хислатлардан бири икки мусулмон орасида, Аллоҳ азза ва жалладан парда бўлишидир. Бу парда ўзаро ҳурмат ва иззат пардасидир. Аммо бу парда жуда ҳам нозик бўлади. Озгина нарса тегса йиртилиши бор.

Ўша нозик парданинг йиртилиши ва мусулмонлар орасида ҳурмат ва иззат қолмаслиги улардан бири ўз соҳибига ёмон гап айтса, юзага келади.

Қаранг-а, бир оғиз сўз билан. Бу ноқулай ҳолат давом этаверса, бора-бора ораларида тамоман алоқа қолмаслиги ҳам мумкин.

Икки мусулмондан бири бошқасига «Сен кофирсан», деса, иккисидан бири кофир бўлади. Ўша машъум гап унга қарата айтилган одам кофир бўлса, айтган одамнинг гапи тўғри чиқади. Лекин айтилган одам кофир бўлмаса, айтган одамнинг ўзи кофир бўлади.

Бу жуда нозик нарса экан, шунинг учун бу масалада ниҳоятда эътиборли бўлишимиз керак. Баъзи одамлар икки-учта ҳадисни ёки оятни ўрганиб олиб, мусулмонларнинг ярмидан кўпини кофирга чиқариб, «У ҳам кофир, бу ҳам кофир, мана бу мушрик, мана бу фосиқ», деб юришлари ушбу ҳадиси шарифга мутлақо тўғри келмайдиган ҳолатдир.

Бировни кофир деб юбориш жуда осон иш эмас. Бировнинг иймонига чанг солиш ниҳоятда оғир иш. Буни мўмин-мусулмонлар яхши билишлари, эҳтиёт чораларини кўриб юришлари керак.